

גא א מיי פ"ד מהלכות
טק מומן נלכה י סמנ
עקין טע:

הגהות הב"ח

(ב) תוב' ד"ה תלוי כי
דרכו לנתוק על ידי
עקיו:

רבינו חננאל

שעמדה להטיל מים (א)
ולא סבסכה וישא בעל
גמל חייב דלא איבעי
ליה לאפוש' בטעניה
לדעול בנו חנוחא למיחן
כרליקתא ורמי מקטן
דאפיק תורא דמיטר
ואוק' דחייב מן דאפיקה.
סיפא חנוני חייב ולא
איבעי ליה לאחוי נרו
אחוי ליה לאחוי נרו
ברא דיוקא ח"ש המדליק
את הגרש על היה עבר
כפות לו וגבי סמוך לו
ותרף עמו פטור. בשלמא
לר' יוחנן פטור משום דקם
ליה בדרכה מינה שחייב
על הגבר בין מינה אלא
הטיל לקיש חללא הטר
כשיגה עבר משלם בעל
השור ואפי' שהשור חייב
מיתה. ופרקי ריש לקיש
בגון שהטיל המדליק את
בידיו בגופו של עבד
הרגו ומסנה יצאה האש
המדליק הגרש דהא ראי'
חייב על הגבר בין מינה
וקם ליה בדרכה מינה
דקמי' לו אין מן פטור
ואקש' זה לא היה צריך
לתנא לשנותו רשע אפי'
גרש דחד (ו) וברא
דחד סריא הני מילי אין
מח ומשלם בגון דמינה
והשלומן לחא אבל מינה
לחד ותשלומין לחד לא
קמי' ח"ש השולח את
הבערה ברי חרש שטתה
וקטן פטור בשלמא לר'
יוחנן חייב חרש הן ולפיכך
פטור אלא לרש לקיש
אילו מסר שור נגח לתורש
הדוק השור הכי נמי רבעל
השור פטור ופרקי ריש
לקיש לא שנו שפטור
השולח את הבערה אלא
בזמן שפטור לו גמלה
וליה חרש שטתה שור
החרש בשני מעשי' והאי
הליבוי אבל אם מסר
לו שלחתי פטורו כמות
שהוא חייב בעל גמלה
כמו שחייב בשורו ור'
יוחנן דאמר אפי' מסר לו
יער שפטור לו עדים
מכותחין כעין קנה מרוסס
שהאש שבמחאות בהן
אינו צריכין ליבוי כגון
ה' ורא' מעשה השולח
הן והולכת כרכי יוחנן
בבבליהו ואפי' רשע ר"ל
אשיניה לא סמכין. אמר
יבא קרא מטייע ליה
לר' יוחנן דכתב כי
צא אש וגר מתנחא
ותיא פתח הכותב

רישא בעל גמל חייב וכו'. אפי' דמעיקרא נמי הו' טעמא
דרישא וסיפא הכי אלא דמעיקרא היה הטעם פשוט
יומר למאן דאמר אשוי משום חזיו דמתחייב בעל הגמל על תחלת
הלנת הפשתן ואפי' שהאש הולכת מעצמה ע"י רוח מזיה אכל
למי משום ממונו דלא מחייב אלא
על שמסכמת הצניעה וזוה לא פשע
כ"כ שלא ראה הדליקה עד שעמדה
סמוך לבינה ואו לא היה יכול לסלקה
לפי שעמדה להטיל מימיה ולכן
הוצרך לפרש דאפי' חייב דלא איבעי
ליה לאפוש' בטענייה דהוה ליה
לאסוקי אלעמיה כשיכנס פשתנו
למחן התנוט ותדליק נגד ותעמוד
להטיל מימיה לא יוכל לסלקה משם:
והיה גדי כפות לו. מימה ליתיה
צרישא גדי ועד פטור דהו' רנחא
וכסיפא גדי ועד כפות גדי נמי היה לו
כפות ופי' רשע' גדי נמי היה לו
לנכות ורשע' דקמי' נגד כפות ועד
סמוך דוקא כשה' חייב וצריפא גדי
סמוך ועד כפות לו פי' או עבד
כפות לו והי' גדי סמוך לו ועד כמו
שאמר צרישא שהיה סמוך לו פטור
לרש לקיש חללא הטר
מאש דהיה לו לנכות ועד כפות
לו וגדי כמו כן כפות כמו שאמר
צרישא פטור אפי' גדי דלא היה לו
לנכות דקיס ליה דנכרה מימיה
וההוא דסוף פיקין (ד' ס.) עבדו
כגופו שורו כממונו איירי עבדו שור
כפות והעבדים עומדים אצלם
כשהניח הגמלה על לב עבדו פטור
שמתשז כלנו שהאלון יסירנה ולא
יסמוך אשתלומין אכל כשהניח על
לב שורו אינו חושש הארון להסירה
לפי ששלם לו דמי שורו ור"מ מפרש
דאינטרין גדי כפות דחייב אפי' ג'
דפטריין טמון כגוש דדרישין מה קמה בגלי אף כל בגלי וס"ד דכל
דבר דלא אורחיה כזה לאו כעין קמה הוא ופטור וגדי אין דרכו
להיות כפות וס"ד למפטריה וקמ"ל השמא צרישא דאפי' חייב וסיפא

רישא בעל גמל חייב דלא איבעי ליה לאפוש' ב
בטענייה סיפא חנווני חייב דלא איבעי ליה
לאחוי נרו מאבראי תא שמע (א) המדליק
את הגרש והיה גדי כפות לו ועבד סמוך לו
וגרש עמו חייב עבד כפות לו וגדי סמוך לו
וגרש עמו פטור בשלמא למ"ד אשוי משום
חזיו משום הכי פטור אלא למאן דאמר אשוי
משום ממונו אמאי פטור אילו קמל תוריה
עברא הכי נמי דלא מייחייב אמר לך רבי
שמעון בן לקיש הכא במאי עסקינן כשהצית
בגופו של עבד דקם ליה בדרכה מינה
אי הכי מאי למימרא לא צריכא בגדי דחד
ועבד דחד ת"ש השולח את הבעירה ביד
חרש שוטתה וקטן פטור מדיני אדם וחייב
בדיני שמים בשלמא למ"ד אשוי משום חזיו
חזיו דחרש הוא אלא למאן דאמר אשוי משום
ממונו אילו מסר שורו לחרש שוטתה וקטן הכי
נמי דלא מייחייב הא אתמר עלה (א) אמר ריש
לקיש משמיה דחוקיה לא שנו אלא כשמסר
לו גמלה וליבה אבל מסר לו שלחתי חייב
מאי טעמא ברי היוקא ורבי יוחנן אמר
אפילו שלחתי פטור קסבר צבתא דחרש קא
גרים לא מייחייב עד דמסר ליה גוואז סילתא
ושרגא אמר רבא קרא ומתניתא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא דכתיב יבי תצא אש תצא
מעצמה ישלם המבעיר את הבערה ש"מ
אשוי משום חזיו מתניתא (א) דתניא פתח הכותב
בגוף

לאפוש' גמליה בטעניה עד שמכנס למחן החנות: והיה גדי כפות
לו. לגדיש: ועבד סמוך לו. לגדיש: ושאר עמו חייב. אגדי ואגדיש
לפי שאין לו דין מימה צניעל העבד שהיה לו לנכות: עבד כפות
לו וגדי סמוך לו ונשרפו עמו פטור. אגדי ואגדיש דקם ליה דנכרה
מימיה שההורג העבד נהרג דכתיב
נקם ינקם (שמות טז). והאי דנקט
גדי משום דמוקמינן לקמן בגדי דחד
ועבד דחד דגדיש ועבד ליכא
לאוקמי הכי דאורחא דמלתא לשדורי
אזינש עבדיה לשמור גדישו. ואידי
דנקט גדי עבד כפות וסמוך נקט
גדי גדי כפות וסמוך ואפי' גדי כפות
אין לומר ליה לו לנכות שהרי אין לו
דעת וחס אינו כפות וסמוך נמי חייב
דלאמרינן צניעליה פרוקין (דף טז.)
שורו כממונו: אס קטל טוריה
עבדא ה"ג דלא לייחייב ממון הא
כמיז כסף שלשים שקלים יתן לאדוניו
(שמות טז): שהלם בגופו של עבד. דהא
ודאי ממש הרגו: בגדי דחד ועבדא
דחד. ולאטריך לאשמעינן דאפי' ג'
לחין חייב מימה צניעל הגדי מפסדי
בעל הגדי: אילו מסר שורו לחרש
ה"ג דלא מייחייב. הא לאמרינן צניעל
מסרו (ד' י.) חומר צשור מצאש שאם מסרו
לחרש חייב: גמלה וליכא. המרש
דלא דמי לשור דשור מוונת להוק'
אכל הא דגמלה חרש עבדי ליה
להקס: צרי סויקא. מוונת הייקו
והיו כשורו: ור' יוחנן אמר אפילו
שלהכח פטור. ור' יוחנן לטעמיה
דאמר (ע"א) אשוי משום חזיו והכא חזיו
דחרש הן: גוואז. עדים יבישם:
וסילתא. עדים קטנים דקיס דהאי
ודאי פושע הוא: פלא מעלמא.
משמע וליכא לאוקמי קרא כשהדליק
הוא עצמו גדישו של חבירו אלא
בגוף

ממונו אשוי משום חזיו דחרש הוא אלא למאן דאמר אשוי משום
ממונו אילו מסר שורו לחרש שוטתה וקטן הכי
נמי דלא מייחייב הא אתמר עלה (א) אמר ריש
לקיש משמיה דחוקיה לא שנו אלא כשמסר
לו גמלה וליבה אבל מסר לו שלחתי חייב
מאי טעמא ברי היוקא ורבי יוחנן אמר
אפילו שלחתי פטור קסבר צבתא דחרש קא
גרים לא מייחייב עד דמסר ליה גוואז סילתא
ושרגא אמר רבא קרא ומתניתא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא דכתיב יבי תצא אש תצא
מעצמה ישלם המבעיר את הבערה ש"מ
אשוי משום חזיו מתניתא (א) דתניא פתח הכותב
בגוף

ממונו אשוי משום חזיו דחרש הוא אלא למאן דאמר אשוי משום
ממונו אילו מסר שורו לחרש שוטתה וקטן הכי
נמי דלא מייחייב הא אתמר עלה (א) אמר ריש
לקיש משמיה דחוקיה לא שנו אלא כשמסר
לו גמלה וליבה אבל מסר לו שלחתי חייב
מאי טעמא ברי היוקא ורבי יוחנן אמר
אפילו שלחתי פטור קסבר צבתא דחרש קא
גרים לא מייחייב עד דמסר ליה גוואז סילתא
ושרגא אמר רבא קרא ומתניתא מסייע ליה
לרבי יוחנן קרא דכתיב יבי תצא אש תצא
מעצמה ישלם המבעיר את הבערה ש"מ
אשוי משום חזיו מתניתא (א) דתניא פתח הכותב
בגוף

תורה אור השלם

1. כי חצא אש ומצאה
קציה וצאכל דריש או
הקמה או השורה שלם
ישלם המבעיר את
הבערה: שמות כב ה

מוסף רש"י

היה גדי כפות לו.
לגדיש, חייב. אגדי ואגדיש
ופטור על העבד דהיה לו
לנכות (לקמן טז.). חייב על
הגדי, דכעניי חייב נמי
למסרו מאו הקמה, ומשום
דקם ליה דנכרה מינה ליכא
למפטריה, דאפי' חייב
מימה על העבד, דהואיל
ואפי' כפות היה לו לנכות
ופטור עמו מממה
ומתשלומין (לקמן טז.).
עבד כפות לו וגדי
סמוך לו כ"י פטור.
אפילו על הגדי על הגדיש,
דחייב מימה על העבד,
לדמי (שמות טז) נקם
יוקם וקם ליה דנכרה
מימה, ואפילו לא התיר לו
שאינו נהרג, הא ק"ל
דחייב מיתות שונגין
פטורין, וגבי לא שן
בין כפות לנכר כפות,
ואידי דנקט עבד נקט
נגדי, ואפילו דאמרי בגדי
עבד, ודוקא נקט סמוך
פטור, דהיה לו לנכות,
וכי קאמר היה עבד כפות
לו או גדי סמוך לו פטור,
ואפי' נשפטי צבלי פיק
שני (טז.) שורו כממונו,
דאם הוה גמלה עליו
ונפיק חייב, הוה הא
דהוה על שור, דלא
היה לו לשור לטול, אלא
הא היה לו לנכות (לקמן
טז.). פטור מדיני אדם.
לגמל, וחייב בדיני
שמים, פורענות לגמל
לרשעים שמקומו להפסיד
לח' יתיראל (ב"ב ג.). לא
שנו. דהשולח הבעירה ביד
חרש שוטתה וקטן כשמסר
מדיני אדם, אלא כשמסר
לו גמלה וליבה, אומה
המרש (וע"ל טז.). בר
היוקא. וסבור היקו לגל
שהא מוונת להקס, ברי,
מוונת (טז.). צבתא
דחרש קא גרים. אמתו
של חרש עגלה ההצנע
שהא עגלה והולכה
לגדיש, כגמל, לחימו וכוו,
מלשון צבתא שקרינן
טמיילאש, ל"א גרסינן
זוטא, יתודי של חרש
עם השלכת
ועגלה, ולשון זוטא
שאלאש כדאמרין (ב"ב
טז.) ליהי זוטא לחביו
(וע"ל טז.). גוואז, קוליס,
סילתא. עדים דקיס (לקמן
טז.) וישלם המבעיר
את הבערה. אפי' ש
שדליק בתוך שלו היא
יכא מעעמה ע"י קוליס
שאלאש, חייב לגמל, לפי
שלא שמו לח גמלה של
מלא עמו (שמות כב ה).

טמון

6] שנת 1871, 1872, 1873 ועין
רש"י, ג' ג' רש"י ג' ג' ג'
ומהר"ם דוד וגדש דוד,
(ד' רש"י),

תורה אור השלם
1. כי יבער אש שדה או
קרב ושלח את בעירו
ובער בשדה אחר מיטב
שדהו ומיטב קרמו
ישלם: שמות כב ד'

הגהות הר"ח

6] רש"י ד"ה היכי וכו'
היכי עטמו מי לא
מייחס: (ב' ד"ה היכי וכו')
וקפ"ד גמלת והדרה
דוד וגדש דוד: (א) ד"ה
נגדש וכו' אמאי משלם
האי חררה שן הוא:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דחתם החררה
בו ולא חייב משנה.
עין ש"ס פ' פקד' ס"ו
ג' תוס' ד"ה וליחייב בו
האי לישנא בו וביאה
במאן להדיק: ע"י לקמן
דף כו ע"פ חררה אמאי
טעון: ד"ה תשעו בו
דחייב בלקיחה לחוד.
ע"י לעיל דף כ"ב ע"פ
מוספת ד"ה מתגלגל:

הגהות הגר"א

א] נ"י אלא למאן כו' כי
הי"ך ורמזים מפרשים
שמו מ"י רש"י טון
שפלה בו ומפרשים חייב
חזו הוא משום ממונו
(ועתה ס"א ס"ה ס"ק
ל"ג):

מוסף רש"י

בנוקי ממונו. שהיך
ממונו, דמצי כ' טלל,
משמע ממלכה, שהליק
נתון על והלכה חלק
נתון על חזיו (קמון:).
והיינו בנוקי גופו.
שקלו מענין נדיים (שם).
לומר לך אשו משום
חזיו. סוקר מן שזיק
למרוקן דלחיה גופיה
עבד, הלא נמי לחיה גופיה
עבד, ופקא מינה לחייבו
באזכרה דכריס אם חזק
בה אדם (שם).

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

בנוקי ממונו. דכתיב (י' תלף אש דמשמע מעלמה: בנוקי גופו. דקי
ליה מצערי: היכי משכחה לה. אילו אדם זורק מן היזק
בטמונו) 6] לא מייחייב בנזק הא קיימא לן בחז"ל פירוקן (דף לו:): פלע
תחת פלע [שמות כג] לחייב את השוגג כמודד ואונס כרעו. לישנא חמירא

האי מן לעולם בטמונו הוא נכנס
ומזיק ולא שמעתי: וניהא ליה.
ומשני לה הכי: ונפלא גדר. של
מזר: שלם מחמס דליקא. דלי
מחמס דליקא חזיו הס: דכלו לו
חזיו. שבעה שהליק האש דחייבו
וריקת מן לא היה ראוי לזיק בחצר
אחרת: איש ליה נמי משום ממונו.
והיכא דליכא לחייבה משום חזיו ואיכא
לחייבה משום ממונו מחייבין ליה
הלך לענין גלוי אע"ג דכלו לו חזיו
חייב משום ממונו: וכגון שהיה לו
לגודרה. נטרס תעבור דליקא שם
היה לו שהיה ויכול לגודרה: ולא
גדרה. דאע"ג דליכא לחייבה
אחזער ראשון מתחייב על שם סופו
שלם שימר גחלתו לגדור צפניה:
שורו הוא ולא עפא כפסיה. הכי זה
ככונס שורו לזר ולא נעל צפניו ולא
היזק: וכי מאחר דמאן דאית ליה
משום חזיו איש ליה נמי משום ממונו
מאי בינייהו. היכא דגמלת שלו
היתה מאי איכא בין ר' יוחנן דמחייב
ליה משום חזיו לר"ל דלא מחייב
ליה אלא משום חזיו דלא על כרחק
היכא דגמלת שלו נמי פליגי דהא

אמר לעיל [כג]. לרבי יוחנן אשו משום חזיו אלמא באשו נמי פליגי היכא
דגחלת שלו בשלמא עד השתא דשמעין משום חזיו דוקא ולא משום
ממונו וכדאמרת ממונו אית ביה משאף הא לית ביה משאף איכא
בינייהו היכא דאיתיה ממונו וליתיה חזיו כי הך דנפלה גדר דכלו לו
חזיו דלמ"ד משום חזיו דוקא פטור אבל השתא דלמרייהו חייב מאי
בינייהו: לחייבו ד' דכריס. למ"ד משום חזיו נמי מחייבין ליה
אם שרף אד יד אדם חייב בארבעה דכריס נוק ועבר ריפוי ושת
אבל צבוסת לא דלמריין צפניה פירוקן [כג]. אינו חייב על הצבוסת עד
שיהא מתכוין אבל ד' דכריס חייב דפשיעה היא דהוה ליה לאסוקי
אדעתיה שהרוח מוליכתה וכדאמרינן צפניה פירוקן [סג] נפל מן הגג
צרות מניה חייב צד' דכריס ופטור על הצבוסת למ"ד משום ממונו
פטור. והוא הדין נמי דאיכא בינייהו כל הני דלעיל [כג]. כלב וגמל דלמ"ד
אדם חזיו חייב דהא ממונו אע"ג דלאו חזיו וחזיו אע"ג דלאו ממונו
משום ליה ולמאן דלית ליה חזיו פטור אפי"ן מסכסכת כדאוקימנא
לעיל [סג] והאי דנקט ד' דכריס משום דאפילו היכא דגחלת שלו משמע
לו דיש חילוק בצדכיהו ועוד דמילתא דשכיח היא. מפי המורה
שמעתי א' אבל לשון ראשון נראה לי: מאן חייב בעל הכלב. אמתימין
מחדר דקמתי על הגדיש משלם חזי מוק: ה"ג וליחייב נמי בעל
הגחלת. דהא בין מר וזין מר משום ממונו אית ליה הלך לר' יוחנן
חזיו לעיל [סג] על הגדיש משלם חזי מוק דלכרותיה הן לשלם בעל הגחלת
למז דהאמר דהא ממונו הוא ורש לקי דאמר על הגדיש כולו הוא
פטור לשלם בעל הגחלת כוליה וקס"ד א' דגחלת (ב) דמד וחררה וגדיש
דחד: בשמימר גחלתו. שנעל דלמות צימו יפה ואונס הוא: זאה
אומרת. מדחייב לבעל כלב חררה נוק שלם אלמא לאו שניו הוא
זה שחזר את הדלת: דפסא דלפוח חמורו הן אלא הכלב.
° ולא תימא משונה הוא ופלגא נוקא משלם: בגדיש דעלמא. אמאי
משלם (א) חררה הא שן הוא וצעינן שדה אחר דיוק וליכא: פפשוט.
דמדקא משלם חררה: דפי פרוו. של מוזק האוכלת בחצר הניזק:

הראוי לה ומהיהא דלכלה מנידי הרחבה ומתוך חנות ועוד אותם
שנעל חררה דייק מינה השתא ועוד מאי קאמר מאי צעי ריפתן
לא מני למפשט ולא מהיהא דנעל חררה משום דס"ד דאם לקחה
המוזק חייב ל' דמחייבין בלקיחה לחודא וכן הסדרה נוטה דכיון
הרביס היינו ל' קמהציעא ליה כגון חז"ל הושיע פירות צפי פרה
יכולה ליקח אם לא חכר הניזק דמי חייב בעל הפרה ואי כחצר
דקאמר תפשוט לאו מממני אלא מסוגיא דשמעתין דאוקמה
[הניזק] אף על פי שאין טעם בדבר זה מה צורך באכילה אלא
הניזק דמיא דאי כחצר המזיק דמיא ומאי אמר ליה מאי צעי ריפתן
צפומא דלכלא

בג.

במונו באש דפטור רחמנא היכי משכחה לה. פי' בשלמא למ"ד
אשו משום ממונו אין חימה דפטור טמונו ואע"ג דכלל נוקי
ממונו כמו קרן שן ורגל חייב טמונו שבממונו מלינו חילוקים בקרן שן
ורגל להלכותיהן אצל בחדם המזיק לא חלק הכתוב דכתיב פלע תחת

פלע ודרשנין בטמונו פירוקן (דף לו:):
לחייב על השוגג כמודד ואונס כרעו
לפיכך אין ספקא לדרוש אשו משום
חזיו: מאי בינייהו. הוה מני
למיימר איכא בינייהו כל הני דלעיל
כלב שנעל חררה ואנחי אנוחי בגדיש
דלרבי יוחנן נגמלם על שאר הגדיש
חזי מוק ולר"ל על שאר הגדיש פטור
ולרבי יוחנן אפילו לא היתה בגופו
של עבד קס ליה צדכיה מיניה
ועמון היכא שלא כלו חזיו חייב לרבי
יוחנן: וליחייב בע"ה הנחלת.
פירוש גם צעל הגחלת ולא שיפטר
צעל הכלב לגמרי כדפ"ל (דף כג).
ד"ה ואי גבי חזיו אמאי חייב ועוד
אי צעל שמר גחלתו ומפטר צעל
הכלב אמאי קאמר (לעיל לו:): תמני
באדייה דלוי ודרכו הוה צעל בעלמא
אימרת לימא דרז הוה קאי אממני
קטרו אדם חייב הקושר נ"ש וצעל
התרנגול פטור כמו חזיו דפטור וצעל
הכלב אלא ודאי צעל שימר גחלתו
חייב נמי צעל הכלב ולכך לא
אדם חייב משמע דרז הוה קושר
וצעל התרנגול יש לו להחייב כמו כן:

ול"חייב בע"ה הנחלת. האי לישנא לכו דוקא דהא מיתוקמא
דלכלה בגדיש דצעל חררה אלא דלומר שיפטר צעל
הכלב מחלקו של צעל הגחלת ולא ישלם כי אם הרביע ואפי"ן
לא פריך וליפטר צעל הכלב מן חררה ° ונראה מכלל דלקדק דיומר
יש לאדם לזכור עצמו שלא יזיק אחרים משלל יזוק שמוחב לשמור
גחלתו ופסא דלמ"ד אע"פ שאין לו רשות ליכנס לביתו כדי שלא יזיק
אחרים ואפשר לשמור עצמו כדי שלא יכנס כלל כדי לטול חררה
וכן משמע בהנמיח [לקמן דף 74]. בשמעתין דקדריין דפריך אי נתקל
פושע שני נמי ליחייב אלמא חשיב שני פושע לחייבו בנזק שלישי
ואינו פושע לענין שיפטר ראשון בנזקיו: בשמימר גחלתו.
ואפי"ן ומה שמירה היא זו כיון שיכול הכלב ליכנס שם בחמירה דסתם
דלמות חמורות הן אלא הכלב וי"ל כיון דנטר כדעתי אינשי לא
אדכרוהו רבנן טפי: בשחחרת. ואם מאמר ולישני כגון
דנפלה גודא צלילא ידע צעל הכלב וצעל הגחלת לא ידע ויש
לומר דאין זה רגילות דצעל הכלב ידע וצעל הגחלת לא ידע ולקמן
גבי עמי דנשדות רגילות הוא לפעמים: סתם דלתות החודות
הן. חימה דלמא משום דהוי מחילתו צפשיעה וסופו באונס מחילתו
בצפשיעה משום פמיחה יש לומר דל"כ לא מייחייב בחמירה כ"א
רביע כי היכי דהוה מתחייב צפמיחה שהיה צעל הגחלת מתחייב
מחלה אבל אין לתרץ דלא אמרינן מחילתו צפשיעה צמחים פתומים
וסופו באונס צפנולים כיון דגבי נעולים לא הוה שום צפשיעה כדאמרינן
בהפרה [לקמן דף 75]: דלא אמרינן מגו דהוי פושע לענין חרש הוי
פושע לענין פקח כו' ומגו דהוי פושע לענין גמליס הוי פושע לענין
שוררים דלא דמי דהתם ודאי לא אמרינן מגו משום דלגבי פקח
או לגבי שוררים הניזוק לא פשעי כלל אבל הכא פושע הוא בכלל
זה לענין זה הגדיש להיות ניזוק בגחלתו צפשיעה היכא שלא שמר
גחלתו לכך יש להחייב אפילו נזקין צבוסת למאן דמחייב מחילתו
בצפשיעה וסופו באונס: רפשוט דפי פרה בחצר הניזק דמי.
חימה דלמאי לא פשיט משאר צבי דממני דמנן השן מועדת לאכול

הראוי לה ומהיהא דלכלה מנידי הרחבה ומתוך חנות ועוד אותם
שנעל חררה דייק מינה השתא ועוד מאי קאמר מאי צעי ריפתן
לא מני למפשט ולא מהיהא דנעל חררה משום דס"ד דאם לקחה
המוזק חייב ל' קמהציעא ליה כגון חז"ל הושיע פירות צפי פרה
יכולה ליקח אם לא חכר הניזק דמי חייב בעל הפרה ואי כחצר
דקאמר תפשוט לאו מממני אלא מסוגיא דשמעתין דאוקמה
[הניזק] אף על פי שאין טעם בדבר זה מה צורך באכילה אלא
הניזק דמיא דאי כחצר המזיק דמיא ומאי אמר ליה מאי צעי ריפתן
צפומא דלכלא

עין משפט
נר מצוה

נח א מ"י פ"ד מלכות
מוקי ממון הלכה ד
טושי"ע ח"מ ס' ט"ז פ"ק
י ותינו גמ"מ פ"ד
מלכות מוקי ממון הלכה
טו:

נב ב מ"י פ"ד מהל'
מוקי ממון הלכה ד
פג ע"ש מו טושי"ע שם
פ"ק ופ"ק י:
ג מ"י שם הלכה טו
טושי"ע שם פ"ק ז:
ד ה ו מ"י פ"ב שם
הלכה ז י ו י"ג
השגות ונמ"מ פ"ג שם
טור ש"ע ח"מ ס' ט"ז:
פב ז טושי"ע ח"מ ס'
ש"ע פ"ק ז:

רבינו הנגאל

בנוקי ממונו כי תצא
וסיים בנוקי גופו המבדיר
לומר לך אשו משום
חזיו. אמר רבא קשיא
ליה לר' אמאי לר' יוחנן
דאמר אשו משום חזיו
טמונו באש דפטור חכמים
שולקין ר' יהודה
היכי משכחה לה ובאנו
לומר כגון שהיית אש
בחצר ונפלה גדר שלא
מחמת דהליקא והלכה
האש והזיקא חצרו אחרת
דכלו חזיו בחצר ראשונה
ואילו לא נפלה הגדר לא
היתה האש צוברת באוהת
החצר. ומקשי' אי הכי
אפי"ן בגלוי פטור הוא דכלו
חזיו וכל שכן על הטמון.
ופרקי' מאן דאית ליה
משום חזיו אית ליה נמי
משום ממונו וכגון שהיה
לו לגדור בבניה שלא
תעבור ולא גדר. ואקשי'
וכי מאחר דמאן דאית ליה
משום חזיו אית ליה נמי
משום ממונו בגלוי דכיון
דהוה ליה לשמור ולגדור
שלא תעבור דהליקא כמו
שחייב לשמור בהמתו
שלא תצא ותיק ואם יצאה
הזיקא חייב באשו שהוה
בממונו. ואמאי אי הכי
מאי בינייהו אמאי בינייהו
לחייבו כו' דבריי צער
ריפוי שבת וכושת. ר'
יוחנן דאמר אשו משום
חזיו אע"ג דאית ליה
נמי אשו משום ממונו
חייב בו' חייב הללו
וכל שכן בנוק אבל ריש
לקיש דאמר אשו משום
ממונו אמר לך כשם
שאנו חייב בנוקי שרור
אלא בנוק כלב כדבעינן
למיימר לקמן. כן אינו חייב
באשו אלא נזק כלבד.
בחד דאקשי' על ריש
לקיש הני בולחיה חובתא
נמי אית ליה משום ממונו
והלכה כו' יוחנן הדרין
לשמעתין ואמר' תנין
בממני' על חררה משלם
נוק שלם. מאן משלם בעל
הכלב או בעל הגחלת
ופשיטא לן דבעל הכלב
[משלם] מפני שבעל
הגחלת שימר גחלתו
והכלב חתר והוציאה
אורחיה הוא לחתור ולא
שינה כי כן דרכו ואם
לא חתר אלא לא שמר
בעל הגחלת כראוי חייב
בעל הגחלת ואוקי דאכלה
בגדיש דבעל חררה. גם
בתכור מוז דפי פרה

